

Seminar Norsk Vannforening

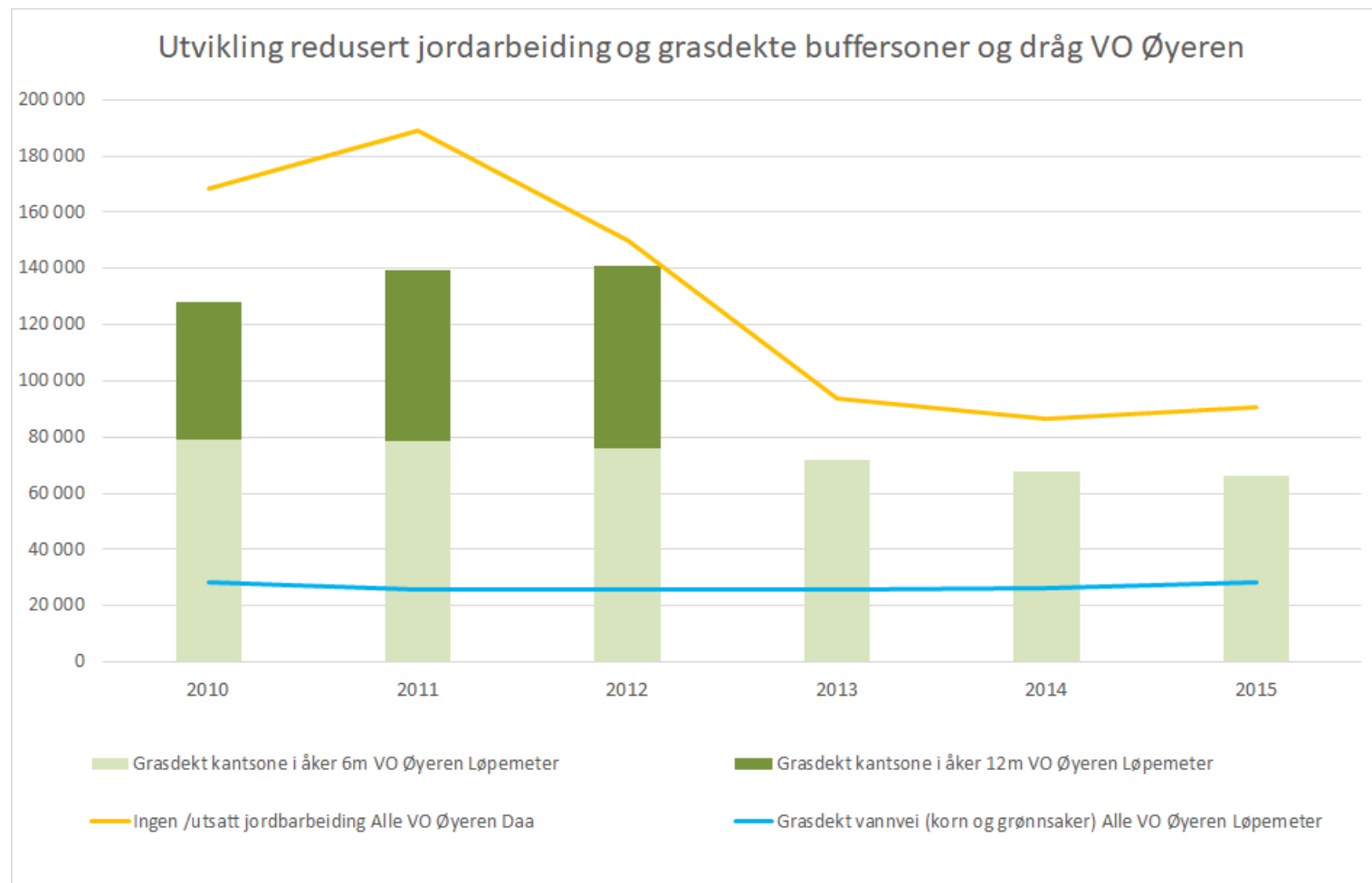
Hvordan jobber Vannteam Øst med jordbrukstiltak og dialog med næringen?

Kristian Moseby, Vannområde Øyeren

10. juni 2026

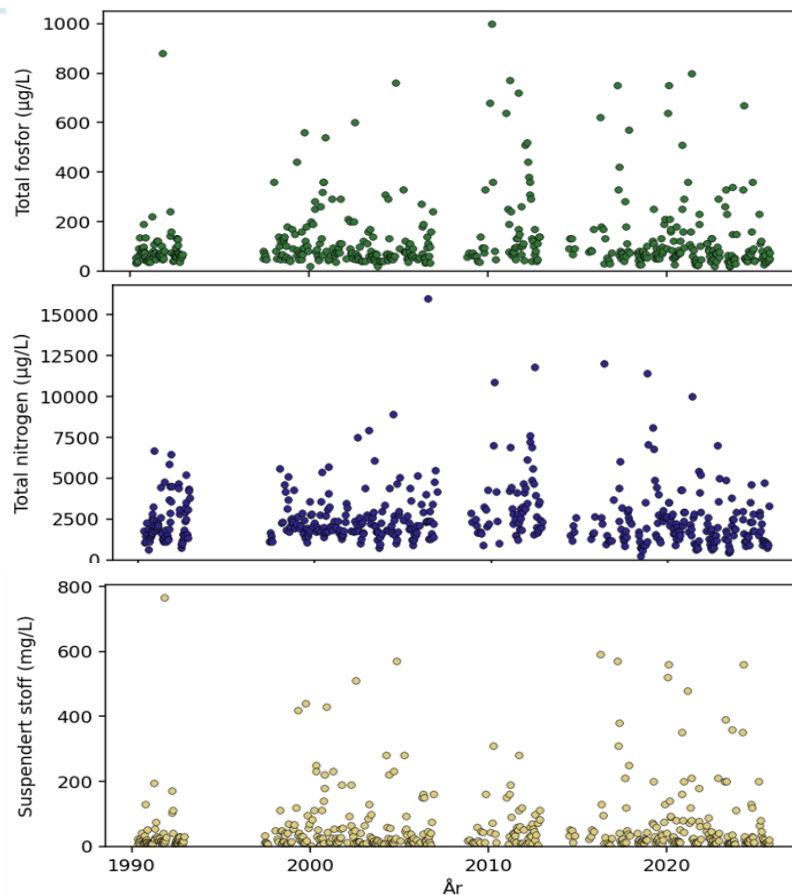
Vannområdet Øyeren startet opp 2012

Kunnskapsgrunnlaget – modningsprosess

Diskusjoner om jordbrukets påvirkning på vassdrag - for eksempel bekkekanter

Vassdragsovervåking gir kunnskap også om påvirkning fra jordbruket

Håndfast synlig kunnskap – hvilke viktige tiltak gjenstår eller er ikke gjennomført i stort nok omfang

Dialog med "stakeholders" og forvaltningen

- Statsforvalterens landbruksavdeling og miljøvern avdeling
- Veldig positivt å drøfte temaer på tvers av **nivåer** fagområder/forvaltning og næring
- Temagruppe landbruk (og vannkvalitetsgrupper)
- Innspill til virkemidler og regionale miljøkrav
- Informasjon og veiledning

Informasjon og kunnskapsløft

- Generell informasjon om tilstanden i vassdragene og tiltaksbehov
- Landbrukskontorene – nyhetsbrev og bl.a. våronnmøter
- Åpne møter i regi av næringen (for eksempel Oslofjordbonden)
- Møter med næringen +/-

- Kommunene og VOene bidrar inn i en rekke prosjekter i regi av faginstitusjoner og forskningsmiljøer

Miljørådgivning og markvandring

- Befaringer
- Grupperåd, individuelt
- Prosjekt rådgivning jordhelse
- Lettest å få med de flinkeste

Foto: Eva Skarbøvik

Møter og fagseminarer i samarbeid med Statsforvalteren, kommunene og næringen

Møter om nye miljøkrav

Fagseminarer nitrogen

Foto: Sissel Løftingsmo

Møter nitrogentiltak for Oslofjorden

Studieturer gir perspektiv og kunnskap

Danmark 2023

Nutrient policy from fertilisers in Flanders

- Important measures:
 - Evaluation water quality in runoff zones
 - More stringent measure is zones with less water quality
 - Evaluation nitrate residu soil
 - More stringent measures at farms with too high values
 - Less stringent measures at farms with very good values

**BOEREN
BOND**

Belgia 2025

www.oslofjordbrødet.no

Idé og formål:

- Produsere matmel med mindre tilført nitrogen. vise at det går an å bake godt brød av mel med lavere proteininnhold enn industrimel
- Kornet er dyrket av Jørgen Thorshov, Enebakk
- Brødet laget av Lutlaget, Åpent Bakeri Oslo

Med økonomisk støtte fra:

- Østfold fylkeskommune, Akershus fylkeskommune og Klima- og miljøprogrammet (Statsforvalteren)

Foto: Lars Kristian Selbekk

Foto: Åpent bakeri

Treplanting langs vassdrag

- Felles satsning i flere år
- Motivere grunneier/bonde til planting
- Tilbyr gratis treplanter
- Eget plantefelt
- Sammen med nabovannområder plantet ut omtrent 30.000 trær siden 2019
- **Mange positive tilbakemeldinger og etter en stund grunneiere som selv ser nytten av og ønsker å få etablert kantvegetasjon**

Prosjekt strategisk satsing for redusert nitrogenavrenning fra jordbruksarealer

- NMBU, NIBIO, landbrukskontorene Nordre Follo og Indre Østfold, bondelag, vannområdene med fl.

Delmål:

1. Utvikle og dokumentere kunnskap om gjødslingspraksis og agronomiske tiltak for bedre nitrogenutnyttelse og -balanse
2. Måle og dokumentere effekt av tiltak
3. Dele og formidle kunnskap - bønder, fagmiljøer, forvaltning og myndigheter
4. Avdekke kunnskapshull og legge til rette for følgeforskning
5. Gi grunnlag for å evaluere og videreutvikle myndighetenes virkemiddelbruk.
6. Peke retning for framtidig utdanning

Kommunikasjonsprosjekter

Foto: Maria Ystrøm Bislingen

Flink gårdbruker

Foto: Ingstad Media

NLR

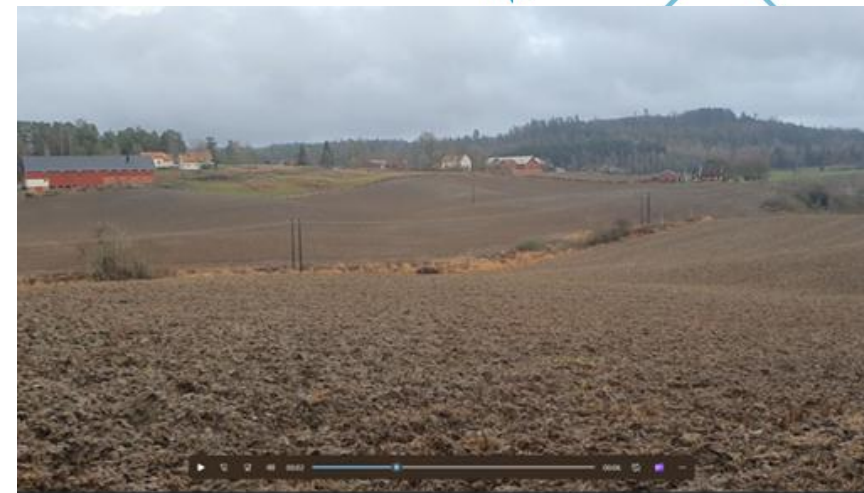
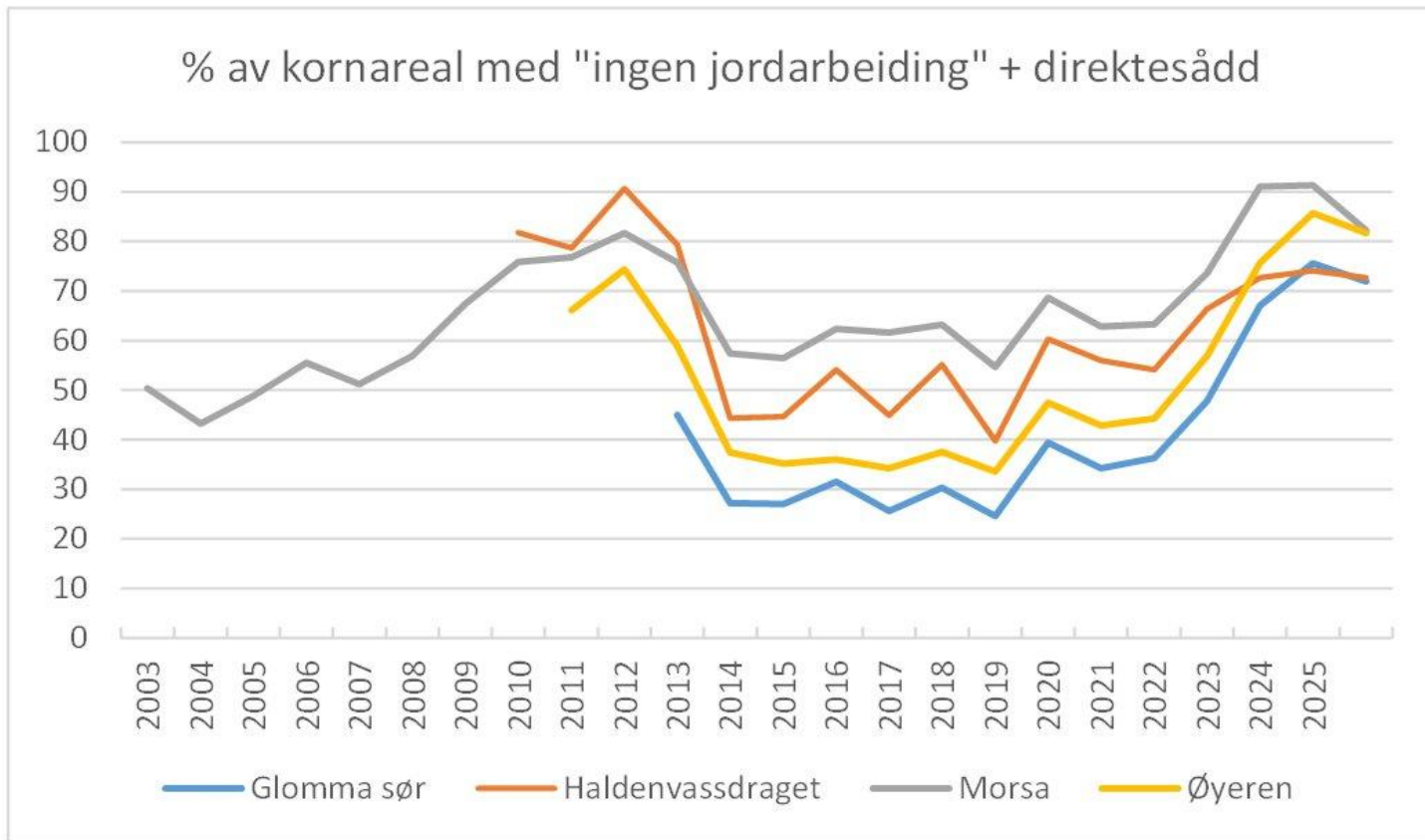
Foto: Ingstad Media

Bondelaget

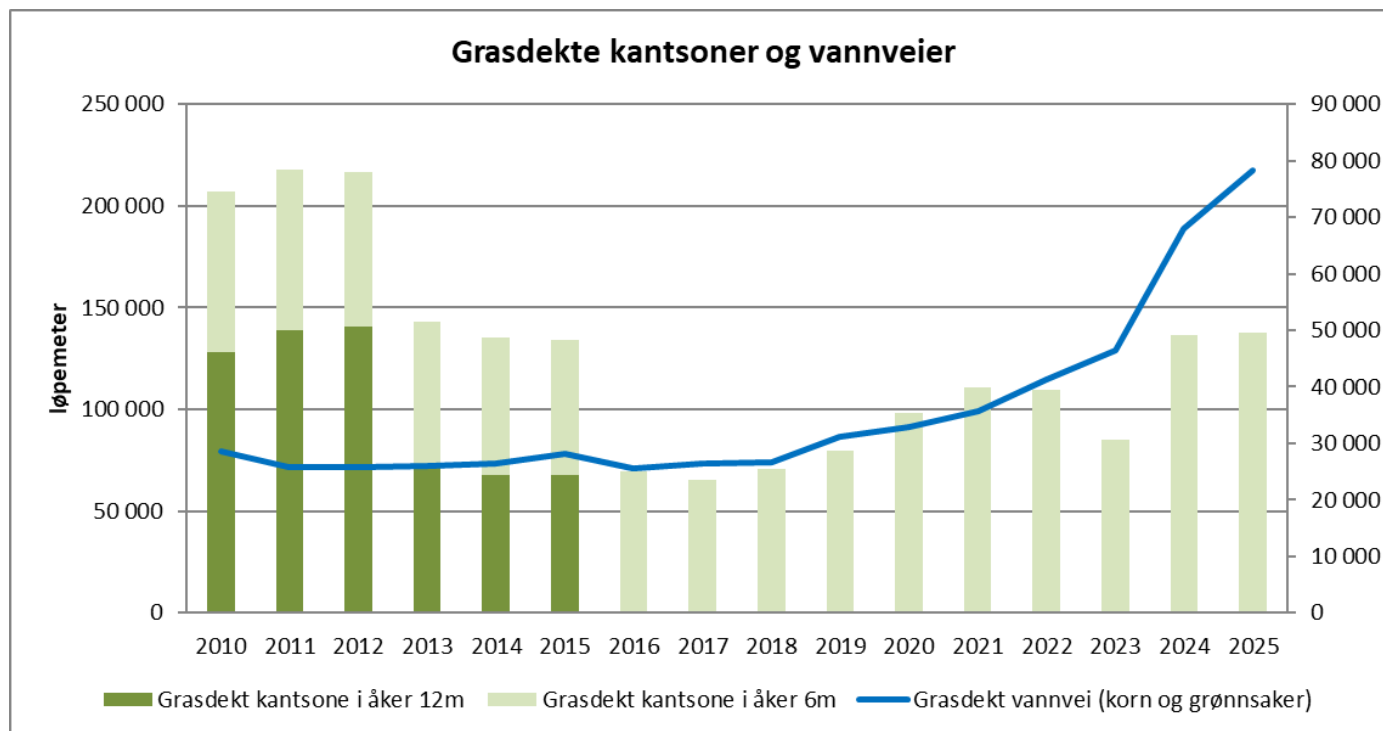

Uviklingstrekk og refleksjoner om tiltaksgjennomføringen

Miljøkrav + tilskudd = flere miljøtiltak

Målrettede grastiltak

Figuren viser tall for vannområde Øyeren – Kilde Landbruksdirektoratet

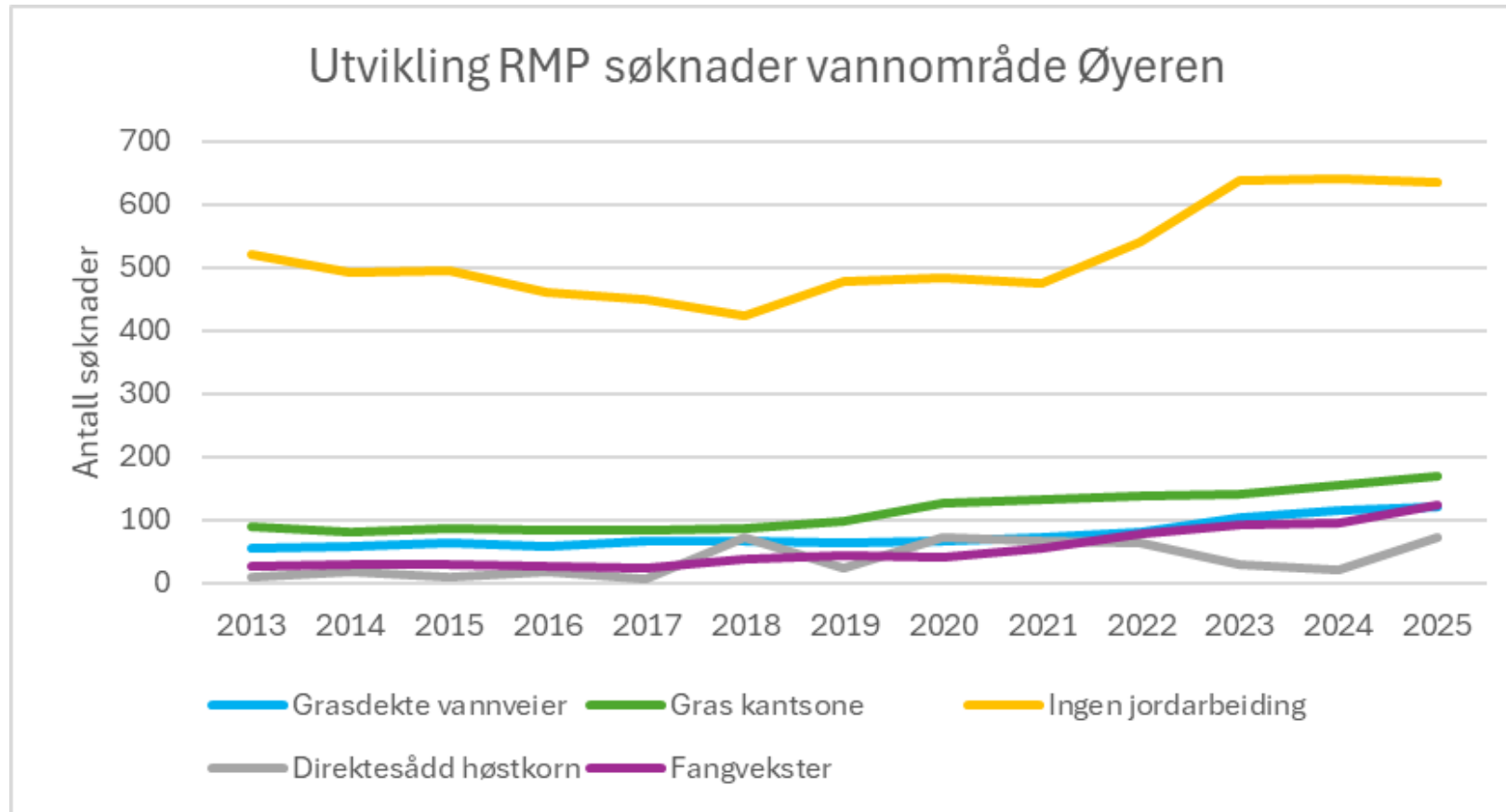

envassdrage område

Foto. Helge B. Pedersen

Fortsatt viktig å øke oppslutningen om grastiltakene, fangvekster og direktesåing

Drøyt 700 som søker om PT tilskudd i vannområde Øyeren

Må jobbes mer med å redusere tap via grøfter og drenering

Kumprosjekt med NIBIO 2026-2027

An aerial photograph of a large lake with several islands and a forested shoreline. The water is a dark blue-grey color, and the surrounding land is covered in dense green forest. In the foreground, there is a small settlement with several houses and a parking lot. The text is overlaid in the center of the image.

Mye positivt på gang, men vi er ikke i mål
(med spesielt nitrogen, nedslamming,
tarmbakterier...)

